

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési ára:
Negyedévre 1 pengő 60 fillér.

Száma: 16 fillér.

Szerkesztőségi 88, kiadóhivatali telefon sz. 67.

Tél előtt.

Nappal még melegítő nap-sugár süt, délidőben még verejtékes a homlokunk, este-felé azonban csipős szél fuj végig és jelzi, hogy a nap-pali meleg már csalóka, hamarosan itt lesz az ősz, a tél.

Talán még soha nagyobb gyonddal nem vártuk a telet, mint ebben az évben, amit legjobban a kormány, a városok, törvényhatóságok megmozdulása igazol, amelyek a legnagyobb erőfeszítéssel keresik a megoldást, hogy a tömeg részére munkát és kenyeret juttassanak, hogy enyhítsék a tél keserves gondjait bajait.

Jól esik, amikor sorra olvassuk, hogy egyes városok milyen ötleteket, milyen akciókat hoznak nyilvánosságra a téli nyomor enyhítése véget, dicséretes az a törekvés, amikor jobb jövedelmű tisztviselők, magánosok felajánlkozását olvassuk, hogy jövedelmük egy részéről lemondanak a téli inségakció céljaira, de ugyanakkor szomorúan kell megállapítanunk, hogy nálunk ebben az irányban semmi sem történt.

Máshol a nagyobb iparvállalatok munkát adnak, az állam közmunkával siet a munkanélküliek foglalkoztatására, Debrecenben a hat-száz pengőn felüli jövedelmekre inségadót vetnek ki, itt legfeljebb a takarékos-ságnak, a másokról való gondoskodásnak azt a módját láthattuk, hogy kisjövödelmű emberektől akartak elvenni azokat, akiknek nagyobb a jövedelme és ugyanakkor a magukéból egy fillérrel sem sietnek a nyomor enyhítésére.

Nem találjuk ezt a megoldást sem szerencsésnek, sem szociálisnak, de sok izlést sem vélünk felfedezni benne, azonban sokkal sulyosabbnak találjuk

ugyanazek tétlenségét, közönyét amellyel a közeledő tél elő mennek s behunyt szemmel várják a telet, amikor nekik biztosan meglesz a meleg szobájuk, meleg ételük, de ki törődik azzal, hogy százan és ezren hideg szobában, reménytelenül ülnek majd s szomorúan nézik és hallgatják kenyeret váró apró gyermekeiket?

Akik vezetésre vállalkoznak azoknak nemcsak jogaik, de sulyos kötelességeik vannak. Nemcsak abból álljon tevékenységük, hogy a város vezetőségének erőfeszítéseit a költségvetés fenntartása iránt nagykegyesen tudomásul veszik, hanem mutassák meg vezetésre való alkalmosságukat azzal, hogy új utakat, új módokat jelölnek meg a város polgárságának jólétére, kenyeret és munkát adjanak a munkanélkülieknek.

Vagy azt hiszik talán, hogy Mohácsra nincs munkanélküliség? Miért nem néznek egyszer választáson kívül is széjjel az utcák apró-nagyobb házai között, miért nem keresik fel ilyenkor is az embereket otthonaikban, miért nem fáj ilyenkor is a sorsuk a szomorú jelenjük és kilátástalan jövőjük? Hiszen ez lenne a feladatuk! Segítségére lenni a város vezetőségnek nagy munkájában abból az elvből kiindulva, hogy több ember többet lát, több agy többet termelhet és ha tényleg foglalkozunk ezekkel csak akad valami megvalósítható is, ami megkönnyebbülést hozhat.

De ha már itt nem tudunk semmit, miért nem kerestük mi is fel a kormányt, amely külön ankétot tartott, hogy összeállítsa a sürgős közmunkákat és huszmillió pengőt fordított erre, hátha ebből a nagy összegből Mohácsnak is szerezhetünk volna? A közvéleményben

annyi megoldandó probléma él, amelyhez csak pénz kellene s amely munkát, kenyeret jelentett volna s meg vagyunk győződve, arról, hogy ezekből legalább egy-

néhányat sikerült volna most megvalósítani, amikor a kormány kereste a munkaalkalmat adó helyeket. De persze ehhez dolgozni is kellett volna, és nemcsak beszélni!

A vidéki városok csatornázása és vízvezetékekkel való ellátása államsegéllyel.

Havi 3 pengő 70 fillér teher esne lakrészenként. — Varga József budapesti mérnök tervezte a kormány előtt

A vidéki városoknak vízvezetékekkel és csatornázással való ellátása ügyében igen érdekes és figyelemre méltó ajánlatot tett a népjóléti minisztériumnak Varga József budapesti mérnök, ezen ügyek elismert szaktekintélye. Az ajánlatot minden állás foglalás nélkül a városi mérnöki hivatal-tól nyert információk alapján az alábbiakban ismertetjük.

Az ajánlattevő a mai sulyos gazdasági viszonyokra és a nagymérvű munkanélküliségre hivatkozva olyan közművek létesítését ajánlja a kormánynak, amelyek megteremthetők anélkül, hogy ezáltal újabb közterhek bevezetése válnék szükségessé és anélkül, hogy ezáltal a már meglévő terheket emelni kellene. Javaslata a következő:

Azon városokat és községeket, amelyek záró határidőn belül megépítik a vízvezetékét és csatornázást, vagy ezek egyikét is a népjóléti és munkügyi miniszter azzal támogatja, hogy a beruházási tőke 40 százaléka után esedékes évi annuitásokat az üzem megkezdésétől számított tíz éven át a miniszterium viseli.

Igen érdekes az indokolás:

A vízvezeték és csatornázás létesítésére már megérett városok és községek közönségének ismert mentalitása alapján legfeljebb huszonötre tehető azon közművek száma, mely még a javasolt segélyezés mellett is elhatároznák a közműveknek záró határidőben való megépítését. Ha egy-egy község közműveinek beruházási tőkét másfélmillió pengőre értékeljük, akkor az 5 év alatt létesíteni vélt összes közművek beruházási tőkéje kereken negyven millió pengőre tehető.

Ennek a negyvenmillió pengőnek a javaslat szerinti negyven százaléka tizenhatmillió pengő, mely után a mai rendkívül sulyos hitelviszonyoknak megfelelően, ha 9.5 százalékos dekurzív kamatot számítunk, akkor kerekén és maximumban másfélmillió pengő lenne azon évi összeg, mellyel a kormány 10 éven át támogatná a segélyt igénybevevő közületeket. Ezen évi másfélmillió pengő pedig az állam háztartásának milliárdos költségvetésében a költségvetés számszerűségét alig befolyásoló másfél ezreléket jelent. A valóságban azonban ezen másfél ezrelékes teher jóval kisebb lenne, mert a hitelek felvételénél felmerülő kincstári illetékek, a forgalmi adók és a szóbanforgó vállalkozások utáni kereseti és egyéb adók címén a segélyezési összeg nagyrésze visszakerül az állami pénztárakba. Figyelembe veendő azonban, hogy a 40 millió beruházási tőkéből mintegy tíz millió pengő munkabér jut az érdekelt városok és községek helyi munkásainak, ugyanennyi a szerelő munkásoknak, mintegy ötmillió az öntödékben, cementgyárakban és gépgyárakban alkalmazott ipari munkásoknak is.

Lássuk most, hogy a javasolt közművek létesítése esetén milyen terhek járnak a lakosságra és az egyes közületekre.

A városnak mindenekelőtt hosszulejárati kölcsönt kellene felvenni, amely kölcsönök drágasága enyhítésére az államnak kellene segélyezőleg közbelépni. Az állam e kölcsön után 10 évig fizetné az annuitást. Ezen 10 év alatt bekövetkezhetik a hitelviszonyok lényeges javulása, amit a városok felhasználhatnak arra, hogy a terhes kölcsönt olcsóbb kölcsönrel konvertálják,

minélfogva, ha a segélyezési hártáridő már lejárt, az olcsóbb kölcsön utáni annuitások fizetése séné már nélkülözheti a város az első 10 év alatt élvezett segélyt. A javasolt segély tehát átsegíti a városokat a drága kamatok évein. De az első tíz év elteltével a városok valószínűleg azért is nélkülözhetik már a további segélyt, mert a városok természetes fejlődése folytán a művek üzeme a jövedelmezőség szempontjából is annyira fejlődött, illetőleg a művek már akkora jövedelmet érnek el, hogy ez okból is nélkülözhető a további segélyezés.

Az ajánlattevő számításai szerint a vízvezeték és csatornázás építéséből és üzemeltetéséből — a mai hitel és építési viszonyok mellett — lakrészenként és évenként mintegy 15 pengő alapdíj terhet hármlak az ingatlan tulajdonosra — illetőleg közvetve a lakóra — ezenfelül pedig megfizetendő a tényleg elhasznált vízmennyiség köbméterenként mintegy 50 fillérben számitva. Ha csak vízvezeték épül — csatornázás nélkül — akkor ezen alapdíj a felére mérséklődik. A teherviselő képesség elbírálásánál a legszűkebb viszonyok közt élő munkáscsaládokból kiindulva megállapítja ajánlattevő, hogy a szoba konyhás lakóknál azokra havi 250 pengő alapdíj terhet jut és ha ilyen lakások után még napi 80 liter vízfogyasztást is számitunk köbméterenként 50 fillérrel, akkor a reájuk hármlak összes havi terhet 370 pengőre tehető amiből egy napra 12—13 fillér jut. Ha csak vízvezeték épül — csatornázás nélkül — akkor peddig ennek a fele. Ezen terhet bár érzékenyen sújtja a munkást, az ajánlattevő szerint nem minősíthető tulajdonságosnak, mert a közművek hiányában vannak a lakásoknak olyan kiadásai, amelyek a művek létesítésével megszűnnek.

A legtöbb városban kevés a jó vizet szolgáltató kutak száma és a lakosság ebből hordatja a vizet, amelyért a víz széthordásával iparszerűleg foglalkozó lajtosoknak tetemes összegeket fizet. Csatornázás hiján pedig a mindenegyes háznál meglévő pöcegödört évenként legalább egyszer — nagyobb épületeknél többször is — ki kell takarítani és kihordatni, ami szintén jelentős kiadás a lakosság részére. A vízvezeték létesítése esetén pedig miután a tűzvész esélyei csökkennek, a tűzbiztosítási díjak kisebbednek, úgyhogy a lakosság itt is megtakarítást ér el.

Ezen alapdíjakon és vízdíjakon felül merülnek még fel új kiadások is a házi bekötések és belső berendezések elkészítésénél, amelyek kizárólag a háztulajdonosokat terhelik. Ezek azonban nem meddő kiadások, mert ezek megfelelő ellenértéket találnak az ingatlan értékének emelkedésében és a házbérek megfelelő emelkedésében. Ajánlattevő szerint tehát a terheket a legszegényebb munkás is elviselheti, még inkább a nagyobb lakással bíró, jobb módú középosztály, a többiekéről nem is szólva. Kétség-

telen, hogy a szóbanforgó közművek létesítése a város fejlődésének erősebb lendületet ad, amelynek folytán a telkek értéke is jelentősen emelkedik. A csatornával ellátott városokból pedig eltűnnek a pöcegödörök, a betegségeket okozó baktériumok melegágyai. Az itt felsorolt előnyökön kívül a munkanélküliség enyhítését is figyelembe véve közegészségügyi, tűzrendészeti, kulturális és egyéb okok mellett a szociális szempontok is támog-

gatják ezen közművek sürgős létesítését.

Közöltük Varga mérnök ajánlatát érdekessége és ötletessége miatt, de meg azért is, mert informátorunk szerint az ajánlattevő Mohács városát is azon városok közé számitotta, ahol közművek volnának létesítendőek. Az ajánlattal állítólag a kormány komolyan foglalkozott, a minisztertanács is tárgyalta már. Mi minden esetre a legnagyobb figyelemmel és érdeklődéssel várjuk a fejleményeket.

Mohács város költségvetése az 1931. évre.

Legutolsó számunkban már jeleztük, hogy a város háztartásának 1931. évre elkészült költségvetését főbb tételeiben ismertetni fogjuk olvasóközönségünkkel. Eljártunk tehát a polgármesteri hivatalban és kutatásaink eredményeképpen a következőkben számlolunk be:

Az a súlyos gazdasági válság, amely az egész ország lelkére nyomasztó teherként nehezedik, Mohácsban talán még jobban érezeti sorvasztó hatását, mint az ország egyéb helyein. A szerencsétlenül lecsonkított gazdasági felvevő területünk életerőit fogytán vannak, a gazdátársadalomnak az életfenntartásért vívott nehéz harca megbénította iparunkat, kereskedelmünket. Ezt az általánosan domináló pénzügyi vérszegénységet tükrözi híven vizsgálva az 1931. évi költségvetés, amely még a folyó évi költségvetéssel szemben is tetemes visszaesést mutat. Szinte csodálatos, hogy az 50%-os pótdadó keretein belül sikerült azt összeállítani. Ezért elsősorban dr. Margitay Lajos polgármestert illeti a város közönségének halálja és köszönete, mert köztudomású tény az, hogy mindent elkövetett, nehogy a város polgárságára még nagyobb terhek háruljanak. A takarékoság végső határáig elmenve sikerült neki a szükségleti részt annyira apasztani, hogy a hiányt az 50%-os pótdadó fedezi, habár a jövő évre ez az 50%-os pótdadó összegszerűleg sokkal kevesebbet eredményez, mint a múltban, mert a kormány a földadót 20% kal mérsékelte és ebből következik, hogy annak az 50% a is kisebb. Pl. ha valaki a múltban 100 P földadót és 50% os pótdadó mellett 50 P pótdadót, tehát összesen 150 P t fizetett, az a jövő évben csak 80 P földadót és 40 P pótdadót, tehát összesen 120 P t fog fizetni. Tehát végeredményben, amikor a város polgármestere a pótdadónak 50%-ban való fenntartása mellett kardoskodott, megtalálta a súlyos gazdasági helyzetben az egyedüli

helyes utat, adócsökkentéssel jött segítségére a földtulajdonos polgárságnak. Ezt a nemes cselekedet annál inkább tudjuk értékelni, mert míg a városok egész sora felemelte a pótdadó kulcsát, (pld. Esztergom 100% pótdadó, kereseti adó 7%, Gyula 108% pótdadó, ker. adó 6%, Kaposvár 60% pótdadó, Kalocsa 100% pótdadó, Szolnok 54%, Karcag 77%, Kunszentmárton 86%) addig nálunk annak ellenére, hogy a bevételek óriási csökkenést mutatnak, nemcsak hogy nem emelkedett, de csökkent a pótdadó összege és a kereseti adó 50% os mértéke is változatlan maradt.

Általában a költségvetés kevés eltéréssel a múlt évi keretek között mozog, beruházásokra semmi sem jutott, pedig a munkanélküliség csökkentése egyik legsürgősebb feladatunk volna. A kiadási tételeknél általában majdnem minden tételnél kevesebb a rendelkezésre álló hitel, mint a múltban. Ebből tehát az következik, hogy nem várhatunk javulást a városrendezési, szociális, közegészségügyi, köztisztasági stb. problémák megoldása terén.

Annak, hogy a szükségleti oldalon redukálni kellett a hiteltételeket, általában a bevételeknél előállott nagymértvű csökkenések az okai. Csak néhány nagyobb tételt ragadunk ki: Igy pl. az általános kereseti adónál 6000 P, a tételes kereseti adónál 3000 P, a forgalmi adónál 21.000 P, a vágóhídi díjknál 3559 P, a pótdadónál 7401 P vel kevesebb bevételt remélünk. Ez az egy pár tétel már majdnem 41.000 pengőre rug.

Ezzel szemben a kiadási oldalon óriási ijesztő nagy számokkal szerepelnek az állami és vármegyei terhek. Itt is csak egy pár tételt sorolunk fel: Pl. az államrendőrségi terhet 32.863 P, a vármegyei hozzájárulás 46.187 P, a testnevelési kiadások 9000 P t tesznek ki. Ez az egy pár tétel is 91.850 P re rug, amely az összes pótdadónak 133.840 P nek cca 68% át emészti fel.

Ezek után rátérünk az egyes csoportok főbb tételeinek ismertetésére.

Uj tehertételként szerepel az 1931. év elején megtartandó népszámlálás költsége, 2000 P. Ed. dig ez is állami feladat volt. A tűzoltóság fenntartása 17.870 P be kerül. A forgalmiadó kezelés fejezetének mérlege 20.910 P vel romlott a múlt évvel szemben, mert a segéd nélkül dolgozó kisiparosok forgalmi adóját elegendte a kormány. Uj apaállatok beszerzésére 8860 P áll rendelkezésre. Az óvodák fenntartása 10.848 P be kerül. A IV ik számú óvoda óvoda költségei is benne foglaltatnak. Az iparostanonc iskolák költsége 2291 P vel, 5557 P re csökkent a tankötelesek számának apadása folytán. A gazdasági továbbképző iskola fenntartásához 4396 P kell. A tankötelesek törzskönyvvezetését jövőre már a város saját tisztviselőivel látja el és így ezen a címen 1000 P megtakarítás jelentkezik. A tornatanítás személyi és dologi kiadásai 2083 P t igényelnek. A téli gazdasági iskola fűtési és világítási költsége 1500 P. A felekezeti iskolák segélyezése 5920 P re rug. Közművelődési intézményekre 2720 P. A szegényügyi kiadások 15.867 P vel szerepelnek.

A közbiztonsági és jéggyár összes kiadásaira 38.891 P van felvéve. A hatóságok husszék fenntartása 240 P be kerül. Városrendezésre 1500 P, a Széchenyi tér rendezésére 15.376, parkok, sétányok fenntartására 400 P, fásításra 1000 P van felvéve.

A különböző utak javítására 29.880 P áll rendelkezésre. Gyalogjárók és utátjárók javítására 4000 P, csatornákra 1200 P, egy új kut építésére 900 P szerepel. A közvilágításért 13.920 P t térítünk meg a villamosműnek. Külterületi utakra, hidakra és árkokra 3050 P áll rendelkezésre.

A külföldi kölcsön törlesztésére 43.200 P, a Kossuth Lajos utca burkolási kölcsönre 34.760 P (megszűnik 1933-ban), a közbiztonsági és jéggyári kölcsönre 12.417 P (megszűnik 1933-ban és végül a László közkórházi kölcsönre 10.930 P van előirányozva. Az összes kiadások 831.993 P t tesznek ki.

A bevételek a következőképpen alakulnak:

Az üzemek és intézmények a személyi és dologi kiadásokhoz 21.846 P vel járulnak hozzá. Nyugdíj járulékokból 1760 P, Mezőri díjakból 33.608 P, általános ker. adóból 18.000 P, késedelmi kamatokból 3500 P, adóbehajtási illetékekből 2500 P, fogyasztási adókból 110.000 P a bevételi előirányzat.

Az apaállattartási költségek fedezésére az apaállatok után eddig fizetett 13 P 50 es fenntartási díj 9 P re mérsékelte, ebből a bevétel 10.215 P. Apaállatok ki-selejtezéséből 4000 P van felvéve.

Köveztvámból 56.000 P, helypénzből 18.000 P szerepel. A városi épületek bérjövödelme 50.982 P, a bérbeadott földek 15.111 P, a házilag kezelt földek jövödelme 2408 P t tesznek ki, az erdészeti bevétel 4160 P.

Nézzé ezt a kacagó babót!
A LEGJOBB GYERMEKÁPOLÓSZEREKKEL GONDOZZÁK.

Höfer gyermekhintőpor
gyermekkrém
gyermekszappan

DARABJA 90 FILLÉR

LESZÁRITJA A KIÜTÉSSEKET, MEGSZÜNTETI A BŐR VÉRŐSSÉGÉT.
PATIKÁBAN, DROGÉRIÁBAN, ILLATSZERTÁRBAN KAPHATÓ.

1 próbadozár Höfer gyermekhintőpor ára 30 fillér

Az összes bevételek 698.153 pengőt tesznek ki.

Mindezekből nagy vonásokban látható az új 1931. évi költségvetés alakulása. Ismertetésünket azzal a reménnyel zárjuk, hogy bizunk az új városi törvény rendelkezéseiben, amely az ősz folyamán minden bizonytalanság alá kerül és amely minden valószínűség szerint a városok súlyos gazdasági és pénzügyi krízisét figyelembe véve, végre biztos, nyugodt alapokra fogja fektetni a városok háztartási egyensúlyát.

Mintegy kétszáz nyugdíjas jön vasárnap Mohácsra.

Gróf Klebelsberg Kunó miniszter megígérte részvételét.

A nyugdíjasok sérelmei.

A magyar nyugdíjasok országos szervezete megígérte, hogy régi kérésüket elparasztolhassák és orvosoltassák is. A vasárnapi országos kongresszusra mintegy kétszáz nyugdíjas jöttük és maga gróf Klebelsberg kultuszminiszter, a szegedi országgyűlési képviselője is megígérte, hogy részt vesz a kongresszuson. De számos képviselő is kihatásta helyezte jöttét és a magyar zsurnaliszták is jönnek, hogy szemtanúi legyenek annak a lelkes munkának, mely itt Mohácson bontja ki zászlaját.

A szegedi nyugdíjasok egyesületet illeti a dicséret, amikor megmozdulása birta az ország öreg, kimeredő munkásait, közalkalmazottait és jogos követelésüknek hathatós eszközévé emelte az országos kongresszust, hogy nyílt színen kérjék a kormánytól sérelmeik orvoslását, országos egyesületüknek megszületését. A nyugdíjasok közül többek között Pécsről Felber Arthur ny. kir. főügyész vezetésével mintegy ötvenen jönnek. Szombathelyről is többen, Hatvanból Cserey ny. tábornok vezetésével tizen, Szegedről Polczner Zoltán elnökkel az élen negyvenen jellezték jöttüket, Budapestről husz nyugdíjas jön a zászló alá Fülöp Sándor ny. főigazgatóval, de jönnek az ország minden részéből a megbízottak, hogy szószólói lehessenek azoknak a súlyos gondoknak, amelyekkel ma a nyugdíjas közalkalmazottaknak megküzdniök kell.

A nagygyűlés legfontosabb pontja lesz annak a határozati javaslatnak a kormányhoz való felterjesztése, amelyben sérelmeik orvoslását kéri. Ennek súlyos pontja a nyugdíjak kiegyenlítése, amit most már sürgősen kérnek végrehajtani. A kongresszust a helybeli nyugdíjasok készítik elő és a fogadtatás nagy munkáját is közös erővel végzik. A nyugdíjasok nagyobb csoportja érkezik Batastekeken át és Varga Ferenc autóbussz vállalkozó a legnagyobb mérgéssel engedélyezett nagyobb kedvezményt az érkezőknek.

A pécsiek egy része ugyancsak autóbusszon jön, akik számára a pécsi autóbussz vállalat Feuerstahler Viktor engedélyezett kedvezményt. A környék nyugdíjasai is nagy számban vesznek részt.

A nagygyűlés d. e. 11 órakor lesz a városi közgyűlési teremben. Táragsorozata a következő: Hírszekegy. Éneklék a jelenlevők-Üdvözlő beszéd. Tartja: Keinráth Zsigmond ny. pt. ellenőr. Elnöki megnyitó. Tartja: Polczner Zoltán ny. városi közgyám, a szegedi nyugdíjasok elnöke. A nyugdíjas mozgalmak eddigi körülményeinek ismertetése. Tartja: Helmberger György dr. ny. városi h. polgármester. A Szegeden elfogadott Emlékirat felolvasása. A kormány kiküldöttének felszólalása. Fülöp Sándor ny. isk. igazgató felszólalása a budapestiek nevében. Kecskény Tivadar ny. p. ü. tanácsos felszólalása. A vidéki kiküldöttek hozzászólása. Indítványok. A hozott határozati javaslat felolvasása. Elnöki bezáró. Himnusz.

A közgyűlés után a Pannónia-szállóban közös ebéd, mely után délután fél 3 órakor a kishajóval az egész gyülekezet felmegy a Lajos király szobrához azt megkoszorozni. Felkérjük Mohács város közönségét, hogy ezen az ünnepélyen minél nagyobb számban vegyeren részt. Az emlékműnél Szkladányi László joghallgató szaval és Schreiner Ferenc ny. szavados mond beszédet, mely után egy díszes koszorút helyeznek el a nyugdíjasok.

Este halpaprikás a Pannóniában. A közgyűlés előtt a püspöktemplomban 9 órakor szentmise, mely után a csatateri kaput tekint meg.

Felkérjük a város és a környék nyugdíjasait, hogy reggel fél 9 órakor a Tóth-tele verdegőnél (Pannónia szálló) gyülekezzenek és onnan együtt vonulnak a templomba. A közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg a mohácsiak is. A közgyűlésen szívesen látnak tényleges köztisztviselőket és közalkalmazottakat is. Ugyancsak a banketten is kérjük a tényleges kártársakat, minél számosabban vegyeren részt. Jelentkezni lehet Tóth János verdegőlősnél.

Fél óra a levegőben.

A kisvárosi élet egyhanguságába, monoton életütemébe kétségtelenül bizonyos fokú izgalmat és érdeklődést hozott két napra a Schmolli cipőpaszta áruháza repülőgépe. Nekem pedig szűk határkörű, dallamtalan életem egyik legnagyobb élményét.

„Könnyű fajsúlyuságom” folytán kiválasztatván, hétfőn indulunk ugyancsak a Schmolli-gyár autóján a kölkedi rétre, ahol más megfelelő terep hiányában a várostól bizony elég messze állott a repülőgép. Ez a sajnos meglehetősen nagy távolság okozta, hogy néhány lelkes mohácsi biciklistán kívül csupán kölkedi érdeklődők vártak kíváncsian a repülőgép startját. Az autó alaposan összerázott a rossz kölkedi úton, n.ondhatnám szinte preparált a rosszullétre, melyről különös előszeretettel beszéltek nekem eseteket egyes emberek első repülőútjával kapcsolatban. Mikor megkönnyebbülten leszálltam, ott állott előttem startra készen, zugó motorral a Pelikán típusu, 120 ló-

1200 pengős VATEA-pályázat

A magyar rádió-amatőrizmus fellendítése érdekében a VATEA rádiócsörgyár nagyszabású pályázatot írt ki, amelyen

mindenki résztvehet

Pályázati határidő: 1930 nov. 15. A díjak karácsony előtt kerülnek kifizetésre.

A pályázati feltételek az ország összes rádiókereskedéseiben ingyen megkaphatók!

Kérje rádiókereskedőjétől a VATEA 1200 pengős pályázatának prospektusát

erős csinos kis repülőgép. Megpillantása és a start közelsége meghullámoltatta kissé a veremet. Különösen mikor aláírták velem az ilyenkor szokásos nyilatkozatot az esetleges szerencsétlenség esetén támasztható mindenemű kártérítési igény lemondásáról. Ejnye, ennek a fele sem tréfa! Ugy álltam a gép, mint egy izgató rejtély előtt. Vajjon ringató bölcsője lesz-e lelkem előtt eddigi ismeretlen érzéseknek, avagy gyászos koporsója testemnek (jaj!) Egy pillanatig úgy éreztem, hogy a láthatatlan gyorsasággal forgó propeller által keltett szél a halál előszele, mely végigsuhan rajtam. Hidegen, jegesen, mégis bizonyos magnetikus vonzó erővel. És átéreztem egy pillanatra az egészséges élet előtt a halál megnyilatkozásának, vélt közelletének dramai nagyszerűségét. A közben beálló talajköd miatt azonban Kírkák pilóta kénytelen-kelletlen másnapra halasztotta a felszállást. A szimpatikus, nyugodt idegzetű, óvatos pilótának ezen intézkedése megnyugtató. Nem játszik a géppel és az étellel. A gépet bevontatták éjjelre az ezen célra készült ponyvasátorba és hazajöttünk.

Másnap már nyugodtabban mentem ki. Az idő nagyszerű, ködmentes. Kírkák után rövid terepszemle, megindítják és kissé bejáratják a motort, adnak repülősapkát és repülőszemüveget, aztán beszállás. Vérem bizserog, mint a tavasz szerelemfakasztó levegőjében. Kissé nyugtalanul. A pilóta beszál, én is felmászok az ülésbe, leszlijaznak (kissé kellemetlen mellékgondolatai vannak ilyenkor az embernek) és aztán hajrá! Kb. 100 m. nekifutás után a gép a magasba emelkedik. Simán, zökkenő nélkül, alig észrevehetően hagyjuk el a földet. Emelkedünk. Semmi kellemetlen érzés. Ugy érzem, hogy állunk a levegőben. A gép mozgása nyugodt, alig himbalózik néha-néha. 350 méter magasban vagyunk. (Egy torony magassága 40—50 méter.) A szédületes magasságok szédítő mélységekké változtak. A motor, a propellerek harsogva zúgnak, szinte fájó zajt csapnak a hozzá nem szokott füleink. Újök

a gépben, lenéznek. Az előttem megnyíló perspektíva tüneményes. Jobbról a Duna csillámló hosszu sávként kigyózik alattunk. Balról ezer és ezer villanylámpa sápadt fényében tűnik fel a város. Főlötte az ég. A csillagszemű mohácsi lányok helyett most az ég csillagaival kacérokodom. És a testemet átjáró száztíz érzés közül arcokra kipirul az emberi büszkeség, a természetet és örvénylő magasságokat meghódító ember diadalmas érzése.

Eltörpül a föld, megkisebbednek a távolságok, emberi hazugságtól mentes, szűztiszta levegő, a halál suhanó közellete, mélyseges magasságok szédülete... és az ember lelke a sokféle érzés behatása alatt észrevétlenül és önkénytelenül a végtelenbe, Isten felé nyullad. Kifejezhetetlen érzések. Érzések, melyek a győzedelmes emberi észről és akaratról énekelnek. Érzések, melyek a végtelenség utját járják. Érzések, melyek imákat festenek az egre, a csillagok közé, a hatalmas Isten lába elé. Csodálatosan szép volt és felejthetetlen.

És most hölgyeim és uraim, két dolgot ajánlok az Önök figyelmébe. Az egyik: nincs nagyobb mélység, mint örvénylő mélységek felett a magasságokban repülés érzése; a másik: nincs jobb cipőpaszta, mint a Schmolli paszta.

Dr. Frank Lajos

— Menetrendváltás. Az október 5-én életbelépő téli menetrendek tartalmazó „Máv. Menetrend”, a Magy. Kir. Államvasutak hivatalos menetrendkönyvének tetszetős és általánosan kedvelt „szabalaku” kiadása megjelenik. Közli a Magy. Kir. Államvasutak, Duna Száva Adria Vasut, Győr-Sopron-Ebenfurti Vasut és az összes többi magánvasutak, a helyi érdekű vasutak, autóbusszjáratok, hajózási és légiforgalmi vállalatok hivatalos menetrendjeit. Ez az egyetlen menetrendkönyv, mely a hazai (vidéki és fővárosi) autóbusszjáratok hivatalos menetrendjeit is tartalmazza. Kapható: Mohácson Fridrich Oszkár könyv-és papírkereskedésében.

WIREK

— Országgyűlési képviselőnk Mohácson. **Mihálffy Vilmos** államtitkár, országgyűlési képviselőnk szombaton este Mohácsra érkezett s vasárnap résztvesz a dunaszekcsői szigeti kulturház felavatásán. **Mihálffy** két három napig marad Mohácson s ez idő alatt állandóan fogad.

— A Hadastyánok üdvözlote. Herceg **Montenuovoné** f. hó 27-én Budapesten leánygyermeknek adott életet. A Hadastyán Egylet ez alkalomból a jövődől zászlóányát táviratilag üdvözölte.

— A vádmőrparancsnokság szemléje. Szeptember hó 26-án és 27-én a vádmőrparancsnok tartózkodott Mohácson és szemlét tartott a helyi parancsnokság fölött, folyó hó 1-én és 2-án viszont a kerületi parancsnok tartott szemlét két napon át. Mindkét szemle a legnagyobb rendet találta a parancsnokságon.

— Szent Mihály ünnepe a belvárosban. Hétfőn, szeptember 29-én volt szent Mihály arkangyal ünnepe, a belvárosi plébánia templom tucsuja. Ősi szokás szerint a külső ünnepséget a következő vasárnap tartják meg és így október 5-én a 10 órai szent mise hárompapos nagymise lesz. A többi szentmise a rendes szokott időben lesznek megtartva: fel 8, 9, 10 és negyed 12 órakor.

— Crédó taggyűlés. Vasárnap, október 5-én tartja a Crédó ezidei rendes közgyűlését a Kat. Legényegylet nagyteremben. A gyűlés kezdete délután litánia után pontosan 4 órakor lesz. A taggyűlésre minden egyes crédistát ezuton is szeretettel meghív az **Elnökség**.

— A vármegye inasgacéója. Baranyavármegye törvényhatósági bizottsága hétfőn délelőtt tartotta őszi közgyűlését. Mohácsról és környékéről a közgyűlésen megjelentek: **Mihálffy Vilmos** országgyűlési képviselőnk, **Kápolnai Zsigmond dr.**, **Rausz Alajos**, **Eröss József**, **Majer Ferenc**, dr. **Beck Alajos**, **Heckenberger Konrád dr.** A közgyűlés a vármegye költségvetésével foglalkozott. A költségvetés elfogadása után **Fischer Bela** alispán a vármegye teli inasgacéójáról tett előterjesztést, amelynek céljára különféle alapokból 16 000 pengőt irányoztak elő, de akciót indítanak, hogy társadalmi uton is nagyobb összeget teremtsenek elő. Az alispán vezetésével egy bizottság fogja intézni az akciót, amelyben **Heckenberger Konrad** papai kamaras is résztvesz.

— Októberi orgona Szajkon. Megemlékeztünk arról, hogy szeptemberben a polgári iskola orgonafaja kivirágzott a meleg őszi nap sugarak simogatására. Szajkon azonban **Hermann Janos** udvarán most októberben almodta vissza a tavaszt az orgona s h fehér, illatos virágokkal kedveskedett. **Butter Ferenc** szajki vendéglős szerkesztőnknek is juttatott belőle, amely szívességet ezuttal is megköszönjük.

Hétfőn megkezdődik a gyűjtés a szegények részére.

Az összes nőegyletek résztvesznek a gyűjtésen.

Megoldás előtt a szegénykérdés.

Megirtuk annak idején, hogy a városházán már összeirták a szegényeket és készül a szegénykataszter. A szegényügy rendezése érdekében megindított akció ma már annyira megérett, hogy hétfőn megkezdik a gyűjtést erre a célra.

A gyűjtést a nőegyletek végzik és pedig a külvárosban a III. rend, a belvárosban a Szociális Misszió Társulat, a Mansz és az Izraelita Jótékony Nőegylet karöltve dolgoznak. A reformátusok között a Református Nők Egylete végzi a gyűjtést.

Amikor a buzgó nők elindulnak munkájukra, mindenkinek szeretetébe és figyelmébe ajánljuk a nemes eszmét, amelyért dolgoznak.

Arra kérünk mindenkit, hogy tehetségéhez képest

havi összeget ajánljon fel, amelyet minden hónapban ad a szegényeknek s amellyel az utcáról meleg hajlékba, ételhez vezetjük az utca koldusait és egyéb szegényeket.

Minden fillér pénz, azért aki nem tud többet adni, 10—20 fillért is elfogadnak. Természetbeni járandóságot is lehet adni, de arra kér az akció vezetősége mindenkit, hogy senki, akinek módjában van ne vonja ki magát a tehetségéhez képest adakozzon a nemes célra.

Reméljük, hogy megértéssel és áldozatkészséggel találkoznak a gyűjtő hölgyek s már a közeli időben megvalósulhat a koldusmentes Mohács.

— Egyházi dalárda a belvárosban. Szeptember 29-én volt a belvárosi Egyházi Dalárda első alakuló összejövetele a belvárosi elemi iskolában. A nemes és szép ügy iránt való lelkesedést bizonyítja, hogy közel hetvenen jelentették be csatlakozásukat a galárdába és több mint ötvenen el is jöttek az első próbára. Ez a szám előreláthatólag még növekedni fog. A dalárdis tákát dr. **Kápolnai Zsigmond** esperes plébános üdvözölte és lelkes szavakkal hívta fel a megjelenteket a dalárda és általában az egyházi énekpartolására. Utána azonnal megkezdődtek a próbák is. A dalárda első bemutatkozó fellépése novemberben szent Imre tiszteletére tartandó egyházi zenéi hangversenyen fog megtörténi, amelyen a dalárda több énekszámmal szerepel, míg az orgonaszámokat **Vadas Gábor** pécsi orgonaművész szolgáltatja, aki már régebben fölajánlotta ebbeli közreműködését a mohácsiaknak. A dalárda igazi, teljesen önálló fellépése februárban lesz, amikor is világi dalestély keretében mutatkozik be a nagyközönségnek. Rövidesen elkészül a dalárda alapszabálytervezete is, amelyet jóváhagyás végett a belügyminisztériumba terjesztenek fel. Hisszük, hogy a nemes ügynek még igen sok pártolója lesz és nemsokára a Mohácsi Egyházi Dalárda számottevő tényezőnként fog szerepelni Mohács zenéi és társadalmi életében. Nem szabad a tüzet kialudni engedni, mert mindaz, aki kislelkűséggel és nemtörődöméggel a dalárdát próbálni gyengíteni, csak az élni és fejlődni akaró magyar szellemnek ártana, amelyet megcsontkötöttségünkben kétszeres erővel és buzgósággal kell felvirágoztatni. Csak az erős akarat jut diadalra és mi szeretnők hinni, hogy erős akaratban és lelkes önfeláldozásban a mohácsiak sem maradnak el a többi városok mögött. Ez a gondolat vezesse a dalárdistákat, hogy a vallásos és hazafias gondolat és

érzés ápolásában mi nem akarunk kisebbek lenni a cselekedni és alkotni tudó magyar hazafiaknál. Tájékoztatásul közöljük a dalárdistákkal, hogy a próbák október hónapban a következő időkhöz lesznek: Minden hétfőn délután negyed 6 órakor a nők részére (szoprán és alt szólamok), ugyancsak hétfőn este 8—9 óra a férfiak részére. Kéretnek a dalárdisták, hogy a próbákra pontosan jöjjenek el, mert a próbaidő csak így lesz betartható az előirt órákban.

— Népünnepély a Kat. Legényegyletben. A Mohácsi Kat. Legényegylet és a 663. számú Tomori Pál cserkészcsapat f. évi október hó 5-én (vasárnap), kedvezőtlen időjárás esetén október hó 12-én (vasárnap) d. u. 2 órától a mohácsi püspöktemplomnak márványlapokkal való kiköveztetésére népünnepélyt rendeznek a helyi Szociális Missziótársulat és a Mansz agilis hölgyeinek szíves közreműködésével a Kat. Legényegylet udvarán és termeiben, melyre az aranyifjúság minden igaz barátját szeretettel meghív ezuton is a rendezőség. — Lesz minden jó! Tombola értékes nyeméremény tárgyakkal, szépségverseny, tekeverseny, világposta, konfetti, szipertin, kacsahalászat, kifli, virsli, finom italok, énekek mókák, stb. Leventezené és tambura. Belépődj: Felnőtteknek 20 fillér, gyermekeknek 10 fillér.

— Allamsegélyt kaptunk a szigeti kikötő és partbiztosítás létesítéséhez. A földművelésügyi miniszter méltányolva a város kérelmét **Mihálffy Vilmos** képviselőnk közbenjárására a szigeti kikötő és partbiztosítás létesítéséhez 4000 köb méter du nabogdányi követ és az ennek elszállítására 8000 pengőt bocsátott a város rendelkezésére. A partbiztosításhoz szükséges kő értéke több mint 21 000 pengő, amelyet teljesen díjtalanul kapott meg a város. A kikövezés és sarkantyú készítés folytán a szigeti strand is ki fog alakulni, amelynek viszont egy állandó strand létesítése lehet fölőtte

örvendetes következménye. A nagyarányu munkálatok, amelyekkel a Dunajbalpartjának szakadása meg lesz akadályozva természetesen a városnak is anyagi áldozatába fog kerülni, az állandó kikötő létesítése azonban a partbiztosítással együtt annyi előnyt nyújt, hogy a súlyos anyagi gondok közepette is meg kell találni a módot, a munkálatok mielőbbi megkezdésére és lefolytatására.

— Igazgatósági ülés. A Mohácsi Temetkezési Egylet folyó hó 5-én, vasárnap délután 2 órakor az Ipartestület helyiségében igazgatósági ülést tart. — A fontos ügyekre való tekintettel az igazgatósági tagok szíves megjelenését kéri az elnökség.

— Mohácsiak a pécsi gyümölcskiállításán. A Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület a Pécs-baranyai Kertészeti Egyesülettel karöltve október hó 4-től 6-ig tartó gyümölcskiállítást rendez Pécsen a Nőegylet helyiségében. A kiállításon Mohácsról többek között a következő gazdák vesznek részt különböző szebbnél-szebb gyümölcsökkel: **Matkovics Mátyas**, **Karapánzi Mátyas**, **Varga Pál**, özv. **Oszvald Jakabné**, **K. Harczi János**, **Balatinác Márján**, **Veszeli Simon**, **Szajcsán Matyás**, **Horváth Janos**, **Világos Pál**, **Molnár József**, **Cselinác József**, **Szabó Sándor** és még mások. A kiállítás célja az okzerű gyümölcsstermelés propagálása és jó gyümölcs piac teremtése.

— Cserkészapród ünnepély a mohácsi külvárosi elemi népiskolában. Csenedben, eszrevételeül, de annál nagyobb ambícióval folyt a rendes pedagógiai munkán kívül a külvárosi népiskolában a hazafias jó cserkészmunka már közel fél éven át. **Benedek József** kántortanító volt az, aki kitartó munkával, nagy lelkesedéssel összehozta városunkban az első cserkészapród csoportot, melyben minden kisfiu ismeri a cserkészapród törvényeket, melyek önuralomra, Isten és haza iránti hűségre tanítanak. A cserkészapródok köszöntése „Hú maradok!” válasz „Légy kitartó!” Jelvényük: Apró fehér lilium. Ruhájuk: cserkészing, kék csokornyakkendő és Bocskai sapka. A cserkészapród csoport a helyi 663. sz. Tomori Pál cserkészcsapathoz csatlakozott s így a csapat jelenlétében október hó 5-én (vasárnap) délelőtt pontosan 1/2 10 órakor 19 apród tesz a külvárosi elemi népiskola udvarán, kedvezőtlen időjárás esetén egyik osztályban kis igeretet, ünnepségek keretében, melynek műsora a következő: 1. Hymnus. Eneklük az iskola növendékei. 2. Egy-egy elszakított város jelképező piros vasszalag fölfűzése a turulmadár kardjára. 3. Addig nem nyughatunk... Mondják az apródok. 4. Apród törvények elmondása. 5. Igeret tétel. 6. Ünnepi beszéd. Mondja: **Pásztor** Endre cserkészparancsnok. 7. Három könnyűcsepp. Szaválja: **Németi Lőrinc** apród. 8. Hiszekegy. Az ünnepségre az apródok szüleit és minden cserkészbarátot szeretettel meghív ezuton a **Parancsnokság**.

— **Halálozás.** Özv. *Bencze* Mihályné sz. Szigvárt Éva életének 77-ik évében meghalt. A gyászborult család iránt általános mély részvét nyilvánult meg. Vasárnap temették el nagy részvét mellett.

Frischovszky Ferenc sütőmester 66 éves korában elhunyt. Pénteken délután 4 órakor volt a temetése, amelyen nagyszámban jelent meg a gyászoló rokonság és a közönség.

— **Szoc. Misszió társulat** folyó hó 10-én reggel fél 8 órakor a belv. templomban misét szolgált boldog emlékü *Prohászka* Ottó kár püspökért. Kérjük tagjaink minél nagyobb számban való részvételét.

Az elnökség.

— **Megnyílik az Iparosok Olvasóköre könyvtára.** Az Iparosok Olvasókörének könyvtára a nyári szünet után folyó évi október hó 4-től kezdődőleg ismét a tagok rendelkezésére áll. Könyvtári órák minden szombaton délután 5 órától 7 óráig.

— **Egy kis leány** október hó 2-án reggel fél 7 órakor elvesztett egy címzett borítékot, melyben 50 pengő volt. Kerékpáron arra haladó polg. isk. tanuló látta, amint a parkban a Tóth nyári vendéglő előtt egy hölgy a borítékot felvette. Mivel a pontos személyleírát megadta kéri az illetőt, hogy minden kellemetlenség elkerülése végett juttassa el az összeget, vagy az áll. rendőrségre vagy a Mohácsi Hírlap kiadói hivatalba.

— **Elvesztett bot.** Hétfőn a Schmidt Károly háza előtt levő padon egy bot maradt véletlenül, a megtaláló a Mohácsi Hírlap kiadói hivatalban jelentkezék, szép jutalomban részesül.

— **Rendkívüli választmányi ülés.** A Magyar Rokkantségélyző és Nyugdíjgyűjtő mohácsi 25. sz. fiókja október 9-én, csütörtökön este 7 órakor, határozatképtelenség esetén október 12-én, vasárnap délután 3 órakor a Tóth János fele vendéglőben levő egyleti helyiségében rendkívüli választmányi ülést tart, melynek tárgya a Központ által a karitatív segélyből a fióknak juttatott összeg mikénti szétosztása. Az ügy fontosságára és sürgősségére való tekintettel a választmányi tagok minél nagyobb számban való szíves megjelenését kéri az *elnök*.

— **Elítélték Szkróbó gyilkosait.** Még 1924-ben történt, hogy ismeretlen tettesek meggyilkolták *Szkróbó* Matyás mohácsi gazdát. A csendőrség a bűntény elkövetése után őrizetbe vette *Vink* Jakab és *Kozári* István mohácsi szigeti lakosokat, akiket azonban bizonyítékok hiányában szabadon engedtek. Később ismételt le-tartóztatást és ugyanezen okból

ismét szabadlábra helyezték őket. Most harmadszorra a pécsi kir. törvényszék *Szűts* tanácsa foglalkozott ügyükkel és szándékos emberölés bűntettében bűnösnek mondta ki a vádlottakat és *Vink* Jakabot 8 évi, *Kozári* Istvánt 6 évi fegyházra ítélte. A vádlottak felebbezték a bűnösség kimondása miatt.

— **48 növendék** jelentkezett a téli gazdasági iskolába. A mohácsi téli gazdasági iskolába eddig 48 növendék jelentkezett, amely szám már meg is haladta az előírt negyvenet. A növendékek között 10 van mohácsi, a többi vidéki, amely körülmény ismét igen jellemző gazdánk nemtörődőségre. Ingyenes alkalom van helyben, hogy tanuljanak, szaktudásukat emeljék s ne inderéklődnek utána. Akkor nem lehet csodálkozni, ha máshol a gazdák többet, jobban tudnak termelni és nagyobb jövedelmet érnek el. A vidéki növendékek jó része — mint értesülünk — alapítványi helylert jelentkezett, ami azt jelenti, hogy egy-egy község 250 pengőt szavazott meg s ezzel küldtek ki tanúni egy-egy gazdait. A 250 pengővel egy mohácsi gazdánál helyezik el a növendéket, hogy ne kellessen naponta bejárni s visszamenni tavolabb helyről. Ezt a kitűnő gondolatot *Fischer* Béla alispán indította utána és valósította meg, aki mindig melegen érez a gazdák sorsával és előrehaladásával. A téli gazdasági iskola megnyitója november 5-én lesz.

— **Inségadót tervez a város.** Dr. *Margitay* Lajos polgármester beszerelte Győr város inségadót tervezetét s most van tanúmányozás alatt. A tervezet szerint minden 5—10 000 pengős jövedelem után a jövedelm, illetve a kereseti adó 25%-át vetik ki, mint inségadót. A 10 000 pengőnél felüli jövedelemnél viszont az 50%-ot fizetik. Ezen a címen cca 20—25 ezer pengő jönne össze, amely összegből megindítanak az inségadót Mohácson is.

— **A pécsi városi tisztviselők az ins. gesekért.** Pecs város közgyűlésen *Nendvich* Ador dr. polgármester bejelentette, hogy 16 főtisztviselő különmunka átalányának 40%-áról önként lemondott úgy, hogy ezt az összeget az inségadóra fordítják. A pécsi tisztviselők ezen eljárása a legnagyobb dicséretet érdemli, meg kell jegyeznünk azonban — miután Mohácson bizonyára összehasonlíthatjuk eljárásukat — hogy a pécsi tisztviselők ezután megmaradó jövedelme is messze meghaladja a mohácsiakét. A pecsieknek továbbra is megmarad a különmunka átalány 60%-a, ami Mohácson egyáltalán nincs és a teljes pótlék, amit itt elvonni akarunk. Nagyon örülnénk, ha a pécsi

tisztviselők nemes eljárása hasonlóra ösztönöznék a jómódban élő magánosokat is.

— **Agyontiporta a bika.** Megdöbbentő szerencsétlenség történt Majson. Hétfőn reggel *Schiller* Antal majsi községi pásztor az udvaron járatta a községi bikát, amely azonban oly idegesen viselkedett, hogy a pásztor jónak látta az istállóba bevezetni. Amikor azonban ott megakart a kőni, a bika nekirentott és agyontiporta. Véresen, összetört tagokkal feküdt az istállóbán a pásztor, amikor jalkiáltásaira mások is bementek. A megvadult bika kiszabadult az istállóból s csak a délutáni órákban sikerült elfogni. *Schiller*, még mielőtt Mohácsra szállíthaták volna meghalt.

— **Összeroncsoolta az eke.** *Schmidt* János nagyváradi szolgaleány hétfőn délután az elévített szántás után hazafelé ment. Az eke elé fogott lovak után gyalog ment, amikor egy pajtása odaszólt, hogy miért nem ül rá az ekére. Az eke fel volt fordítva és *Schmidt* tényleg ráült amikor pajtása a lovakra csapott, amitől ezek megijedve megrántották az ekét és a fiu alája esett. A visszafordult eke borzalmasan összeroncsoolta a szerencsétlen fiatal embert, sőt nagy darab husokot levágott testéről. Esméletlen állapotban hozták a László közokrházban, ahol élet s halál között fekszik.

— **Műkedvelő est** Lányosókon. A mohácsi 663. sz. „Tomori Pál” cserkészcsapat *Pásztor* Endre hittanár cserkészparancsnok vezetésével szeptember hó 28-án kirándult Lányosókra, ahol gazdag műsorral kedves és nívós cserkész műkedvelő előadást rendezett. A cserkészinduló után a kis *Pakusz* Pisti szavalta: „Akármerre” című költeményt nagy hatással. Cserkész nóták következtek, majd a „Francia rémdráma” c. 5 felvonásos mókás darabot adták elő megkacagtatva a közönséget *Ruppert* Ferenc szavalta a „Három színű” c. költeményt nagy tetszés mellett. Utána a „Faluvégi csárda” c. mókás jelenetet adták elő a vigfiúk. Ismét cserkészdalok következtek, majd *Ruppert* Franci a kis cigány játszott magyar dalokat és *Kovács* Ferenc, *Pakusz* Pisti és *Misi* énekeltek. Majd a „Görög tragédia” c. mókát, *Port* Arthur ostromát adták elő. Cserkészdalok és mókák után, a *Hiskegy* hangjai mellett fejeződött be a kedves előadás. Előadás után dr. *Heckenberger* Konrád kormányfőtanácsos látta vendégül a csapatot, akit rendkívül meglepett a cserkészek mély vallásosságát tanúsító imája szeretetteljes hangon emelte ki, hogy Nagymagyarországot ilyen vallásos, nemesen gondolkodó

uj generáció támaszthatja fel. A parancsnok *Pásztor* Endre hittanár, *Szkladányi* László cserkészízt, *Balogh* Pál cserkész s. tiszt és *Gálos* László százados kíséretében kedves emlékek között hagyta el a falut.

— **A vár felfrissítése** céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „*Ferenc József*” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi *Ferenc József* vizet használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. *Ferenc József* keserűvizet gyógyszertárakban, drogériákban és fűszertüzletekben kapható.

— **Fonák intézkedés.** A gazdák megnyugvással vették tudomásul, hogy 4—5 bizottság a határunkban levő földeket fölméri, de nem szívesen látja, hogy a szőlő éréskor, a szüret előtt végeznek munkásokkal a szőlőben méréseket. Nem mintha féltének a gazdák a termést, hanem azért, mert összegázolják az ilyenkor tisztán fölgereblyezett utakat, barázdákat s így nem ellenőrizhetik, valjon emberek nem jártak-e a szőlők között. A gazdák oly ellenségeskedéssel látják ezen bizottságok működését, hogy egyik bizottságra rálöttek s most, a gazdák nem kis izgalomra, csendőráratok keresik azon a környéken a tettest. Nem lett volna-e helyesebb, ha ezeket a szőlőkben való földméréseket tavasszal, nyáron vagy szüret után végeznék és ilyenkor a szőlő éréskor a szántóföldre tennék át a bizottságok a működésüket?

— **Huszmillió pengő közmunkára.** A minisztertanácsnak *Scitovszky* belügyminiszter részletes jelentést tett a törvényhatóságok és városok vezetőségeivel folytatott tárgyalásairól, melynek során tájékoztattak a kormányt azon munkálmakról, amelyek a költségvetés keretén belül azonnal megindíthatók lennének. A minisztertanács mintegy huszmillió pengő közmunkához járult hozzá a jelentés alapján, amelyek több ezer munkást fognak foglalkoztatni.

Eredeti „STINGL” ZONGORÁK
18 havi részletfizetésre kaphatók.
Bővebbet
ZSUZSITS hitelirodában.

Ugy-e Ön is megúna már a telepekkel való drágas bajlódást és szeretne egy hálózati készüléket, mely minden gondtól mentesít, mert bekapcsolása úgy történik, akár a villanyvasalóé. De nem tudja, mit csináljon régi készülékével?
Cserélje be VESZTERGOMBI-nál! A legmagasabb árért átvesszi és kicseréli hálózatira, melyre egy évi garanciát vállal.
Hallgassa meg a legújabb VESZTERGOMBI készüléket! Semmi hálózati bugás nincs, gyönyörű hang, tetszetős kivitel! **Külföldi állomások vétele antenna nélkül!** — Árak olcsóbb, mint gondolná! —
VESZTERGOMBI rádió vállalat
Telefón 113. Mohács, II. Lajos u. 28. Telefón 113.

Magyar Katolikusok!

Szent Imre kir. herceg jubileumi esztendejében Szeged szab. kir. város sokszoros ünnepét ül. A VII. Alföldi Katolikus Nagygyűlés keretében megünnepli a Csanádi Egyházmegye alapításának 900-ik évfordulóját és megemlékezik első vértanu püspökéről, Szt. Gellértről. Felszenteli az 1879. évi árviz emlékére emelt fogadalmi templomot, leteszi az újjáépült Ferenc József Tudományegyetem zárókövét és leplezi a Nemzeti Megújulás Emlékművét. Ez ünnepek alkalomával nagygyűlésre és Eukarisztikus Körmenetre, Krisztus Király hódolatára hívjuk a Nagy Magyar Alföld népét.

VII. Alföldi Katolikus Nagygyűlés megnyitó ünnepségei. Szeged, 1930. október 22. **Szerdai** Jusztinián, Magyarország hercegprímásának részvételével október 22-én, szerdán délután 6 órakor: Ünnepélyes Veni Sancte az alsóvárosi Havi-Boldogasszony templomban. Este 8 órakor Liliomos Királyi előadása a Városi Színházban. Október 23-án, csütörtökön délelőtt az ifjúság ünnepe Szent Imre és Szent Gellért tiszteletére a Fogadalmi templom téren. Délután 4 órakor: Szakosztályok ülései és tudományos előadások az Alföld különféle problémáiról.

A fogadalmi templom felszentelése. Október 24-én, pénteken délelőtt 7 órakor: A fogadalmi templom felszentelése, utána szt. mise (400 gyermek éneklő a Missa de Angelis-t.) Délelőtt 10 órakor: Szeged szab. kir. város felajánlása Jézus Szentséges Szívének a fogadalmi templomban. Délben 12 órakor: A Csanádi Egyházmegye alapításának 900. ik évfordulója alkalmából a törvényhatóság diszkozyulése. Délután 3 órakor: Az Americana vándorgyűlése és Szent Imre szobrának leplezése. Délután fél 5 órakor: Szakosztályi ülés. Délután 7 és fél órakor: A Palestina kórus hangversenye a Fogadalmi templomban. Este 9 órakor: Szent Gellért ereklyéjének elhelyezése a Fogadalmi templomban.

Az egyetem zárókövének letétele és a «szegedi mise» bemutatása vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó részvételével. Október 25-én, szombat délelőtt 9 órakor: Horthy Miklós kormányzó tulajdonába veszi a Hunyadi János gyalogezredet a Mars-téri laktanyában. Délelőtt 10 órakor: Ünnepélyes szentmise a fogadalmi templomban. (Dohnányi Ernő pályadíjnyertes «Szegedi misé»-jének előadása 200 tagú énekkar, 50 tagú zenekarral.) Déli 12 órakor: A Nemzeti Megújulás Emlékművének

leplezése a kormányzó jelenlétében. Délután 3 órakor: Nemzeti Nagyaink Emléksarnokának felavatása és a Ferenc József Tudományegyetem zárókövének letétele. Délután 8 órakor: Diszorgonahangverseny az ország legnagyobb orgonáján. Este 9 órakor: Az ifjúság és a dalárdák hódoló felvonulása a Kormányzó előtt. Szerenád a vendégek tiszteletére.

VII. Alföldi Katolikus Nagygyűlés. Október 26-án, vasárnap délelőtt 9 órakor: Ünnepélyes nagymise a fogadalmi templomban. (König Péter «szegedi misé»-nek előadása.) Délelőtt fél 12 órakor: **VII. Alföldi Katolikus Nagygyűlés.** Délután 3 órakor: Eukarisztikus körmenet és ünnepélyes Te Deum.

A VII. Alföldi Katolikus Nagygyűlésre az ország minden részéből október 22—30-ig érvényes féláru vasuti igazolványokat, valamint mindenemű felvilágosítást a rendező bizottság központi irodája utján (Szeged, Széchenyi tér 3. Telefon 4—41.) lehet beszerezni.

Részletes utbaigazítást készséggel adnak a plébánia hivatalok.

A VII. Alföldi Katolikus Nagygyűlés rendező bizottsága.

— **A háboruban eltűntek összeírása.** A belügyminiszter elrendelte, hogy az 1914—1918. évi világháborúból, hadifogságból még a mai napig vissza nem érkezett egyének összeírassanak. Felhívhatnak tehát mindazon hozzátartozók, akiknek családjából még ilyen eltűnt családtag hiányzik, hogy ezt a városi anyakönyvi hivatalban sürgősen jelenték be. Azok is bejelentendők, akiket a kir. járásbírószám időközben holtak nyilvánított.

— **Kilencvenezer pengőt hoított harmincket magyar noldzdei gyümölcstermése.** Országszerte ismeretes a hevesmegyei Recsk község határában levő Koszka fele almás. A gyümölcsöt tizennyolc even keresztül meglehetősen elhanyagolták és így a rovarkertevők és gombabetegek következtében a termés alig érte el évenként a hetven métermázsát és annak nagy része is ferges volt. Tavaly új éra kezdődött a gyümölcsösben, amennyiben hozzáfogtak a legszigorubb védekezéshez és a gyümölcsfák ápolásához, ami gyümölcsfánként hét pengő tőkebefektetést igényelt. Az eredmény meglepő volt, amennyiben a termés ötszáz mázsára szökött fel háromöt százalek fergesedéssel. Az idén tovább folytattak az intenzív művelést és a termés eredmény ezerhétszáz mázsa 0,2 százalé fergesedéssel. A természet tisztasága folytán egy tételben el-

adták és kilencvenezer pengőt vettek be érte. Tekintettel arra, hogy a gyümölcsös összesen harmincket magyar hold terjedelmű, ez óriási jövedelmezőségnek felel meg, körülbelül annyi, mint amennyi több ezerholdas buzabirtok rentabilitása. Ezt az országos vonatkozásban rendkívül áttűtő erejű demonstrációs példát a mult héten a miskolci mezőgazdasági kamara rendezésében a Felvidék gyümölcstermelői csoportosan megtekintették, mert egyszerű halásra az eredményeknek nem adtak hitelt. A gazdák után szeptember 15-én **Prónay György báró, Barcza Ernő és Jakab Oszkár dr.** földművelésügyi, illetve pénzügyminisztériumi államtitkárok utaztak Recskre, hogy a helyszínén győződjenek meg a gyümölcstermelés óriási lehetőségeiről és ezek alapján a gyümölcsvédelem érdekében intenzívebben folytassák a hivatalos propagandát. — (A Budapesti Hírlap f. évi szept. 19-ik számában jelent meg ez a nagy érdeklődésre számot tartó hír, melyet gyümölcsössel bíró gazdák figyelmébe ajánlunk.)

— **A Dunaszekeső-Szigeti Földművelők Olvasóköre** f. hó 5-én ujonnan épült székházának és leventetothonának elfoglalása alkalmával **népházavató ünnepélyt** tart. Az ünnepély rendje: Délelőtt 10 órakor főpapi tabori mise s az epüet megaldasa. Mise alatt a levente egyesület dalárdája énekel, zenekara játszik. Mise után egyesületi diszkozygyűlés, melyen az avató beszédet **Börzsöny László** lözségi főjegyző, építési bizottsági elnök tartja. Az épület átadása, atvétele. Délben közös ebéd a szigeti iskolában. Délután 3 órai kezdettel megnyitó ünnepély. A megnyitó beszédet **Mayer Nándor** köri elnök tartja. Utána műkedvelő előadás a levente egyesület rendezésében, **Tibor Béla és Szeitz Antal** vezetése alatt álló levente dalárda és zenekar közreműködésével. Este: Magyar toborzó, tánc, járjak a leventek és leventelányok. Tanc reggelig.

— **Szüreti mulatság Kölkeden.** A Kölkedi Polgári Olvasókör vasárnap, szeptember 28-án szüreti mulatságot rendezett, amely fényes sikerrel végződött. Különösen kiemelendő az utcai felvonulás, ami d. u. 2 órakor a Népház udvarából a báiai rezesbanda kíséretével kiindult, a diszesen öltözött magyar lányokat és legényeket a község utcáin zeneszóval végig kísérve. D. u. 6 órakor a Népház nagytermébe visszatért, ahol azután megkezdődött a szüreti bál. A szépségverseny eredménye a következő: I. Főríz Juliska, II. Izsák Irma, III. Csomor Mariska. A szép és emlékezetes mulatság rendezése **Bekes Károly** tanító érdeme.

— **Őszi divatlap** ujdonságok megérkeztek és a legnagyobb választékban kaphatók **Fridrich Oszkár** könyv- és papír-

— **Anyakönyvi bejegyzések** szerint 1930. évi szeptember hó 26-tól 1930. október hó 3-ig. **Születések:** Varga Erzsébet, Brenka Pál, Pusztai Mária Valéria, Kulcsics Magdolna, Lachs Erzsébet, Pichler Ferenc József. **Házasságkötés:** Kismándor István és Sziebele Erzsébet, Ábrámovits Alajos és Nikolics Zsófia. **Halálozások:** özv. Bencze Mihályné 77 éves, Spiegel József 63 éves, Deli Pál 30 éves, Ellendi Julianna 70 éves, özv. Verbán Istvánné 74 éves, özv. Haramza Istvánné 77 éves, Frischovszky Ferenc 66 éves.

SPORT.

A szövetség legutóbbi ülésén a bátaszéki mérkőzést egy héttel előre hozta s ezzel a háromhetes kényszerpihenőre ítélt csapatunk újra küzdhet a pontokért. A bátaszékiek újabb jelentékeny játékerőről tettek tanúságot, úgy-hogy vasárnap az MTE-nek minden tudását bele kell adni a küzdelemben, hogy megadásra késztesse a bátaszéki legénységet. A vezetőségnek alaposan meg kell fontolni a csapatösszeállítást, nehogy kellemetlen meglepetés érje a váró sportársadalmat. Mivel az újabb hírek szerint a bátaszékiek erősen felkészültek a már három ízben elszenvedett vereség visszaadására, nekünk sem szabad tartalékosan fővenni a küzdelmet, mert ez nagyon megboszszulhatná magát. A vezetőségnek el kell vetni már azt a gondolatot, hogy az MTE vidékre csakis tartalékosan mehet el. Egyszer meg kell mutatni, hogy teljes első csapattal is tudunk kiállni a zöld gyepre. Joggal várjuk tehát a vasárnap-esti hírt, mely nem lehet más, mint mohácsi győzelem.

Az MTE drukkereket is vizsgával Bátaszékre. Viteldij személyenkint 3 pengő. Jelentkezni lehet **Hafner Dezsónél**.

A szövetség elfogadta az új bonyhádi csapat, a BIÖSE benevezését a bajnokságba, tehát az eddigi létszám 11-re emelkedett.

Szerkesztői üzenetek.

F. P. Lányesók. Köszönet. Mások is szívesen látjuk.

Felelős szerkesztő:
ZSUZSITS ANDRÁS.

Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR.

Kapható:

MOLNÁR LAJOS cégnél
M O H Á C S.

PORZÓLA A LEGJOBB PORPÁC.

FRIDRICH OSZKÁR

MOHÁCS, HORTHY MIKLOS UT 36.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés,
könyvnyomda, könyvkötészet, nagy
nyomtatványraktár, mindennemű
lelkészi, jegyzői, ügyvédi, iskolai stb.
nyomtatványokból.

NYILTTÉR

Az ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség).

Köszönetnyilvánítás

Mindazok, kik a legjobb anya, nagyanya és anyós

özv. Bencze Mihályné szül. Szigvárt Éva

elhunytakor a végtisztességen történt megjelenésükkel, vagy bármilyen más módon mélyszéges szomorúságunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton halás köszönetüket

Mohács, 1930 szeptember 4.

a Bencze családoknak.

Házelasadás.

Jenőherceg ucca 10. számú ház, szabad kézből eladó.

Érdeklődni lehet

BUBREG PÉTER
háztulajdonosnál.

Auber Vilmos

Horthy Miklós uti házában egy

lakás kiadó.

3309. 1930. vht.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. járásbírósnak 1930. évi 2262. számú végzése következtében dr. Fischer Ernő ügyvéd által képviselt Bachrach Győző és fia mohácsi bej cég javára végrehajtást szenvedő babarci lakos ellen 4307 pengő 41 fillér s jár. erejéig 1930. évi augusztus hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 1568 pengő 08 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: fűszer, gyarmat, rövid és vasárk stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a mohácsi kir. járásbírósnak 1930-ik évi Pk. 7307. számú végzése folytán 4307 P 41 fillér tőkekövetelés, ennek 1930. évi április hó 16. napjától járó 6% kamatai 1/3 % váltódíj és eddig összesen 479 pengő 70 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, Babarcon a Fogyasztási Szövetkezet épületében leendő megtartására 1930. évi október hó 6-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Mohács, 1930. évi szeptember hó 17-ik napján.

Kanyó Béla
kir. bír. végrehajtó.

Kereskedelmi érettségivel rendelkező, perfekt németül tudó fiatalember állást keres.

Cim a kiadóhivatalban.

TEHERAUTÓIMMAL

gabona, cement, építkezési anyagok, lakberendezések, sertések stb. szállítást legolcsóbban vállalom, ajánlattal készséggel szolgálók.

VARGA FERENC gépkocsi üzemei, Mohács. Tel. 103.

Ha fuvarost keres

ott a

„DUNA“ Szállítási vállalat

az

a legpontosabb és legolcsóbb. Telefon 114.

Vendéglősök figyelmébe!

Papirszalvéta, minden nagyságban és árban legolcsóbban kapható:

FRIDRICH OSZKÁR

könyvkereskedésében

Mohács Telefon 76.

Eladó

Mohács-szigeten, Homorudon egy jóforgalmu

szatócs üzlet,

melyben italmérés is van.

Bővebb felvilágosítás kapható:

HALMOS ANTAL tulajdonosnál.

Tisztelettel értesitem m. t. vevőimet, hogy

télikabát-, felöltő- és öltönyszövetek

már nagy választékban kaphatók.

Hazafias üdvözléssel

IVSOVITS FERENC.

Kúszórózsák

októberi kiültetésre, 2 éves szabadföldi nemesítés,

24 válogatott, télálló fajban drb.-ként 1 pengő

Télálló parkrózsák „ 1 pengő 20 fill.

Bokorrózsák szép fajokban „ 80 fillér

Hónapos rózsák „ 40 fillér

Mohácson költségmentesen házhoz szállítva.

Viszonteladóknek 100 darabon felüli vétel esetén árengedmény

Előjegyzéseket elfogad:

LUDWIG JÓZSEF

uradalmi kertész, BÁR.

Pécs-szabolcsi tojásszén . . . 5.30 P

„ „ mosott dió, v. kockaszén 5.— P

„ „ brikett (sajtoltaszén) . 5.30 P

100 kg.-ként házhoz szállítva és pincébe, vagy faskamrába berakva. Megrendelhető

az Első Dunagőzhajózási Társaság szételepén (Tel. 11.)

vagy a „DUNA“ szállítási vállalatnál (Telefón 114.)

A rendelt mennyiségek befuzarozása legalább is naponta kétszer történik. — 10 métermázsás és ezen felüli tételeknél fuvarkezdmény.

Piaci árak: a szerdai heti piacon:

Buza	—	—	13.— P
Zab	—	—	12.— P
Rozs	—	—	7.— P
Arpa	—	—	9.— P
Tengeri m.	—	—	11.— P
Tengeri csöves	—	—	5.— P
Bab	—	—	24.— P

(A buza és a rozs ára a gabonajegy nélkül értendő. Ezen árhoz tehát még métermázsánként 3 P értékű gabonajegy kell kapni az eladónak.)

Lakást keresek

2 szoba, konyha, esetleg 3 szoba, konyha november 1-re. CIM A KIADÓBAN.

Eladó egy kerékpár.

Érdeklődni lehet a rendőrségen.

Ha bérautóra

van szüksége, forduljon telefon 118. számhoz, ahol előjegyezhető a legkedvezőbb árban fuvar szükségletét.

Vidéki turákra kérjen ajánlatot: Szives pártfogást kér

DÉLBARANYAI GAZDÁK B. T.

MIZSÉR ÉS TÁRSAI

MOHÁCS. KOSSUTH LAJOS UCCA 35. személyautó fuvarozók.

LEGJOBB, PRIMA
minőségű dió-koksz,
porosz szén és minden minőségű olfa,
apritott fa

kapható jutányos árban nagyban és kicsinyben.

Szász és Társa
tüzifa és szénkereskedők

Báró Eötvös ucca 19. szám. Telefon 117.

Értesítés.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy fűreszelő gépemmel

háznál tüzifa vágást és aprítást vállalok. Szives támogatást kér tisztelettel:

Eisenberger János

Mohács,

Tompa Mihály u. 4.

Telefón 83. szám.

Ajándékát

mélyen leszállított áron

PÁNCSITS ÉKSZERESZNÉL VEHETI Nagy raktár: arany, ezüst függők, láncok, karkötők, gyűrűkben. Ezüst és Alpaca ridikül, cigaretta szelencék, sétabot, evőeszköz, disztárgyakban.

Órák és double árukban.

Ugyanott javítás, vésés és köfogalás készül.

Játékkártya

legelőnyösebb beszerzési forrása:

FRIDRICH OSZKÁR

könyv- és papirkereskedése.